

ENHEDSLISTENS PENSIONSØSNING HJÆLPER 21.500 HVERT ÅR

Alle har ret til et godt seniorliv. Det er Enhedslistens udgangspunkt i pensionsdebatten. Vores forslag går ud på, at man har ret til at gå fra på dagpenge efter 40 år på arbejdsmarkedet. Samtidig skal man kunne trække sig gradvist tilbage på dagpenge efter 35 år på arbejdsmarkedet.

Enhedslisten har beregnet, at denne rettighed vil hjælpe 21.500 lønmodtagere, hvert år. Der er tale om et skøn, fordi vi ikke kan forudsige, hvor mange der vil bruge rettigheden, så det kan både blive flere eller færre, og dermed både billigere eller dyrere.

Notat udarbejdet af Jonas Krylov Gielfeldt, Finn Sørensen og Jakob Nerup, maj 2019

HVOR MANGE FÅR GAVN AF FORSLAGENE

- Enhedslistens forslag giver rettigheder til hel eller delvis tilbagetrækning til 21.500, hvert år.
- 8.300 kan gå helt fra efter 40 år på arbejdsmarkedet og 13.200 kan reducere deres arbejdsdag med en tredjedel, når de har været på arbejdsmarkedet i 35 år.

Det er helt afgørende at forstå, at de nævnte tal er vores skøn over, hvor mange, der vil bruge ordningerne. Vi har afsat 9,7 mia. kr. til ordningen, men såfremt den bliver dyrere, har Enhedslisten forslag til yderligere finansiering. Alle der opfylder de objektive kriterier om antal år på arbejdsmarkedet og medlemskab af A-kassen, vil kunne gøre brug af rettighederne.

SAMFUNDSØKONOMISKE KONSEKVENSER

- Regner man samfundsøkonomisk, så vil der være en årlig afgang på 12.700 personer med fuldt træk på ordningen. Denne beregning bygger på, at de personer, der har et delvist træk på ordningen er omregnet til et lavere antal personer, med fuldt træk på ordningen.
- Regner man på hvor meget arbejdskraft, som der vil gå fra, så bliver tallet 9.100, fordi mere end en fjerdedel alligevel ville være på anden offentlig forsørgelse.

DET KOSTER FORSLAGET

- Enhedslistens forslag har en årlig udgift på omkring 10 mia. kr. Tjek [beregningerne](#) her.
- Det er en nettoudgift, hvor vi har beregnet udgiften til ydelsen på dagpengeniveau, og samtidig taget højde for, at mange ellers ville være på andre offentlige ydelser, fx sygedagpenge og førtidspension.
- Regnestykket følger ikke finansministeriets gængse regnemetoder, da vi ikke har medregnet effekten på arbejdsudbuddet. Vi finder ikke, at finansministeriet har godtgjort, at deres regnemetoder er retvisende, og at de dokumenterer, at øget arbejdsudbud i sig selv får flere i beskæftigelse.

BAG REGNESTYKKET

Hvor mange vil kunne gøre brug af Godt seniorliv-ordningen?

I lyset af den heftige diskussion af Socialdemokratiets udspil om at afsætte 3 mia. kr. om året, som skal hjælpe ca. 5-6.000 mennesker med årligt at gå fra arbejdsmarkedet 3 år før, er der et fornyet behov for at se vores egen 'Godt seniorliv' efter ift. hvor mange, der med denne model kan gå fra arbejdsmarkedet.

Det er her vigtigt at slå en række ting fast indledningsvis. For det første har vi i beregningen af Godt Seniorliv ikke udregnet virkningen på strukturel saldo og råderum i forbindelse med den reduktion af arbejdsudbuddet, som vores ordning vil afstedkomme. Dette skyldes, at vi rent praktisk ikke sidder med

de modeller og det datagrundlag, som gør os i stand til indregne, hvordan vores forslag vil virke på strukturel beskæftigelse og afledt heraf på strukturel saldo. Herudover er vi grundlæggende skeptiske over for arbejdsudbudsreformerne, og den mekaniske antagelse, at øget arbejdsudbud, med relativ kort tilpasningstid vil sætte sig i øget beskæftigelse¹.

Bortset fra det, å er det svært at placere Godt Seniorliv i den ramme, som man diskuterer Socialdemokratiets pensionsudspil ud fra. S udspil fokuserer på, hvor mange år før pensionering, man kan gå fra, som i "helt fra",. Dette er ikke tilgangen i Enhedslistens model. Det er ikke antal år før pensionering, men antal år på arbejdsmarkedet samt i A-kasse, der er afgørende for, hvornår man kan gå fra.. Og slutteligt så er det også en meget væsentlig pointe i Godt Seniorliv, at vi tilbyder en mulighed for at gå ned i tid, med supplerende indkomst fra det offentlige. Derfor er det ikke kun en måde at hjælpe nedslidte, der helt oplagt skal kunne stoppe med at arbejde, det er også en ordning for dem, der gerne vil arbejde, men ikke i 37 timer om ugen.

Derfor er en direkte sammenligning med S udspil, og regeringens tal ganske vanskelig, da det grundlæggende er to forskellige modeller. Men på baggrund af de antagelser og præmisser, der blev lagt til grund for Godt Seniorliv udspillet økonomi, kan vi med den usikkerhed, der altid vil være, komme med et kvalificeret bud på, hvor mange, der vil blive hjulpet af vores udspil.

Det er dog vigtigt at gøre klar, hvad man mener med "at blive hjulpet" af vores udspil. Som vi skal se, kan denne gruppe defineres på tre måder, og antallet af personer, der bliver hjulpet varierer betragteligt.

Hvad er vores population?

Grundlaget for vores beregninger ligger i baggrundsnotatet til Godt Seniorliv². Her tog vi udgangspunkt i, hvor mange der brugte efterlønnen lige inden den store tilbagetrækningsreform i 2011. Det var 124.500 personer. I 2017 ville 61.000 fortsat være på efterløn. Tilbage stod vi med en gruppe på 63.500 personer. Dette er vores grundpopulation. Vi antog at 41.500 ville have fuldt træk på Godt Seniorliv. Derudover så ville 66.000 trække med en 1/3 på ordningen, svarende til at yderligere 22.000 personer havde fuldt træk. De 63.500 personer, er således personer, der trækker fuldt på Godt Seniorliv (41.500+22.000).

Den næste antagelse var, at de personer vi får på ordningen ikke kun kommer fra ordinær beskæftigelse. Faktisk regner vi med, at knap 30 pct. kommer fra andre overførselsindkomster, som fx kontanthjælp, førtidspension etc. Samlet set er der således tre måder at definere gruppen vi hjælper på;

Gruppe nr.1 – der kan nedsætte sin arbejdstid helt eller delvist, samt personer, der ville være endt på anden offentlig forsørgelse.

¹ Se evt. Enhedslistens kritik af finansministeriets regnemaskine kapitel 4 - <https://enhedslisten.dk/den-politiske-regnemaskine>. Derudover er det værd at gøre opmærksom på, at Finansministeriet i deres ellers meget optimistiske skrivelse "Reformer har styrket dansk økonomi" fra ultimo 2018 ordret skriver, at " Reformernes effekter på strukturel beskæftigelse, strukturel offentlig saldo og BNP tager udgangspunkt i de vurderinger, der blev lagt til grund ved de respektive aftalers indgåelse, jf. aftaletekster" (Boks 2 side 12). Kort sagt så har man ikke lavet egentlig empirisk efterprøvning, men blot kørt videre med de arbejdsudbudseffekter man antog, da man lavede aftalerne -

<https://www.fm.dk/oekonomi-og-tal/oekonomisk-analyse/2018/reformer-har-styrket-dansk-oekonomi>

² <https://enhedslisten.dk/wp-content/uploads/2017/03/Godt-seniorliv-web-version-2.pdf> se bilag 3

Gruppe nr.2 – der har et fuldt træk på vores Godt Seniorlivs ordning (hvor vi har omregnet dem der trækker delvist til fuldt træk), samt personer, der ville være endt på anden offentlig forsørgelse.

Gruppe nr.3 – som er dem, der reelt afgang fra arbejdsmarkedet, her medtager vi ikke dem, som vi antager er endt på anden offentlig forsørgelse. Dette tal, er nok det som er tættest på det ministerielle fordi det påvirker arbejdsudbuddet.

I det nedenstående, har vi beregningsteknisk antaget, at man kan gå fra fem år med vores ordning. I praksis er vores model bygget anderledes op, men dette er lagt til grund, al den stund, at det matcher den tidligere efterlønsordning ift. at kunne gå fra 5 år før pensionsalderen. Derfor vil den årlige afgang være vores populationer divideret med fem.

Gruppe nr.1

Vi har som nævnt 41.500, som vi antager trækker sig helt tilbage fra arbejdsmarkedet. Divideret med fem år, vil dette udgøre 8.300 personer. Derudover vil 66.000 personer kunne nedsætte deres arbejdstid (svarende til at yderligere 22.000 personer gik helt fra). Dette giver 13.200 personer årligt. Så hvis vi kigger på, hvor mange der i et eller andet omfang vil kunne få glæde af vores ordning, vil det årligt være **21.500 personer**.

Gruppe nr.2

Her kigger vi kun på vores grundpopulation på 63.500 personer, der består af de 41.500 personer, der antages at have fuldt træk plus 22.000 personer, som er de 66.000 personer med delvist træk, omregnet til personer med fuldt træk. Dette vil altså være det vægtede tal for dem, der vil gå helt fra med vores ordning. Dette svarer til en årlig afgang til fuld senior-ordning på **12.700 personer**.

Gruppe nr.3

Endelig er der den gruppe, som går helt fra, og som afgang fra beskæftigelse. Om de er fuldtidsbeskæftigede eller arbejder færre timer, kan vi ikke vide, men det er personer, som er i beskæftigelse. Dette tal trækker således de mennesker fra, der allerede var på en overførsel. Vi antog at 18.000 personer kommer fra enten en dagpenge- eller kontanthjælpstilsvarende ydelse. Det svarer til ca. 28 pct. af populationen på 63.500, og matcher godt de tal, som man lagde til grund i efterlønsreformen, hvor man mente at 30 pct. ville overgå til andre ydelser, herunder også støttet beskæftigelse. Vi trækker således 18.000 personer fra 63.500 personer, hvilket giver 45.500 personer. Delt på fem år giver dette en årlig afgang **fra arbejdsmarkedet på 9.100 personer**.

Ift. sidstnævnte tal, så kan man mene, at det virker lidt lille, når 3 mia. kr. kan få 5-6.000 personer til at afdække arbejdsmarkedet. Dette skyldes dog dels, at den ydelse de tilbyder, er meget lavere, dels er beregningen meget følsom, som vi så, for hvor stor en gruppe man antager kommer fra andre former for offentlig forsørgelse. Hvis S har antaget en lavere andel end vi har, så øges det tal, der kan afdække fra arbejdsmarkedet selvsagt.